

KS. STANISŁAW PUCHAŁA

ROZWÓJ DUSZPASTERSTWA AKADEMICKIEGO W DIECEZJI KATOWICKIEJ

Duszpasterstwo akademickie jest jedną z form ewangelizacyjnego działania Kościoła. Ma ono tradycje sięgające swymi korzeniami początków działania szkół wyższych. W diecezji katowickiej początki Duszpasterstwa Akademickiego datują się na pierwsze lata po II wojnie światowej. Dn. 10 XI 1947 r. ks. dr Józef Bańka został mianowany pierwszym duszpasterzem akademików na terenie diecezji katowickiej¹.

Różne były formy opieki duszpasterskiej nad studentami. Do najważniejszych zadań dla duszpasterzy należało zawsze poszukiwanie skutecznych metod pomocy w pogłębianiu wiary osób zdobywających na studiach wiedzę w różnorodnych dziedzinach. Dlatego DA jest wspólnotą ludzi szukających prawdy i dobra, sensu życia i możliwości jego wypełniania, kształtujących swoją osobowość według ewangelicznej hierarchii wartości, zaangażowanych we współczesne problemy i potrzeby Kościoła i narodu.

Konferencja Episkopatu Polski, powołując do istnienia Komisję d/s Duszpasterstwa Akademickiego, zatwierdziła w dn. 9 V 1953 r. dokument, w którym stwierdza: „Duszpasterstwo Akademickie jest urzędem kościelnym, który powołuje do istnienia Ordynariusz. Jego celem jest zorganizowana opieka duchowa nad całą społecznością akademicką. Praca duszpasterska koncentruje się wokół kościoła akademickiego. Do jej obowiązków należy organizacja życia liturgicznego i sakramentalnego w określonym środowisku akademickim, urządzenie rekolekcji i dni skupienia, troska o rozwój i pogłębianie wiedzy religijnej studentów, wychowanie etyczne młodzieży, opieka moralna nad domami akademickimi, organizacja czytelnictwa religijnego, odwiedziny duszpasterskie członków społeczności akademickiej i zorganizowanie w ramach możliwości pomocy charytatywnej dla potrzebujących studentów, niezależnie od ich światopoglądu. Zaleca się także szczególną troskę nad studentami chorymi”².

Sięgając do dokumentów dotyczących DA w diecezji katowickiej, możemy przybliżyć obraz realizowania jego ogólnych zasad w naszym śląskim środowisku akademickim.

I Synod Diecezji Katowickiej stwierdza: „Specyficzne środowisko tworzy młodzież studiująca. Charakteryzuje je łatwość, z jaką młodzież ta nawiązuje między sobą kontakty, duża solidarność i wrażliwość na wartości kulturalne, a w znacznej części również ideowe. Równocześnie następuje u niej weryfikacja dotychczasowych poglądów i z tym związane kryzysy. W związku z tym szuka rozwiązania swoich problemów egzystencjalnych. Dobrze jest, jeśli znajduje oparcie w środowisku duszpasterstwa akademickiego lub kolegów i koleżanek z tym środowiskiem związanych”³.

¹ Archiwum Archidiecezji Katowickiej (dalej cyt. = AAK), Duszpasterstwo Akademickie (dalej cyt. = DA), tom I (1947—1990), Dekret bpa Stanisława Adamskiego z dnia 10 listopada 1947 r.

² Wytoczne prace Duszpasterstwa Akademickiego przyjęte na Konferencji Plenarnej Episkopatu Polski w Krakowie 9 maja 1953 r. W: Akta Kurii Metropolitalnej Warszawskiej. Komisja Episkopatu Duszpasterstwa Akademickiego. Vol. 1. R. 1953—1965. rozdz. I, pkt 1 (ArKEP).

³ I Synod Diecezji Katowickiej 1972—1975, XVI, 3. 2. 7. W: *Wiara, modlitwa i życie w Kościele Katowickim*. Uchwały Synodu Diecezji Katowickiej, Katowice—Rzym, 1976, s. 221.

Śląskie środowisko akademickie tworzy się wokół ośmiu wyższych uczelni: Uniwersytet Śląski, Śląska Akademia Medyczna, Akademia Ekonomiczna, Politechnika Śląska, Akademia Muzyczna, Akademia Wychowania Fizycznego, Wydział Grafiki Krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, a także dwa Wyższe Seminarium Duchowne afiliowane do Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. Uczelnie te są zlokalizowane w różnych dzielnicach Katowic i w okolicznych miastach. Sam Uniwersytet Śląski mieści się w 60 budynkach w 4 miastach województwa katowickiego. Utrudnia to m.in. pracę duszpasterską ze studentami. Ogromną potrzebą tego środowiska jest jego integracja. Tę potrzebę musi również uwzględniać duszpasterstwo akademickie.

W ciągu 48 lat działania DA na Śląsku kształtowały się różne formy i metody realizowania się Kościoła w środowisku akademickim. Zaczęło się od comiesięcznych spotkań studentów na Mszy św. połączonej z wykładem lub konferencją. Z biegiem lat spotkania były coraz częstsze, a formy coraz bogatsze. Zależały one od osoby i pomysłowości duszpasterzy, możliwości materialnych i lokalowych, a także od liczby studentów mieszkających na danym terenie i ich potrzeb wewnętrznych. Charakterystyczne dla DA w diecezji katowickiej, w odróżnieniu od innych ośrodków akademickich w kraju było to, że oprócz działań ogólnodiecezjalnych i funkcjonowania diecezjalnego ośrodka DA w większości parafii odbywają się spotkania studentów; przeważnie tylko dwa razy w roku z okazji Świąt, lecz w wielu parafiach duszpasterze młodzieży organizują spotkania dla studentów co miesiąc lub co dwa tygodnie, a w ok. 20 parafiach co tydzień. Program tych spotkań jest różny w zależności od tego, jakie potrzeby duchowe odkrywa w młodych duszpasterz; jest też podporządkowany ogólnopolskiemu programowi duszpasterskiemu na dany rok. Formą tych spotkań są najczęściej konferencje, wykłady, kręgi biblijne, spotkania dyskusyjne i modlitewne.

Do ogólnodiecezjalnych inicjatyw DA należą:

- 1) Robocze spotkania duszpasterzy akademickich, na których przekazywane są propozycje Konferencji Episkopatu d/s Duszpasterstwa Akademickiego oraz podejmowane decyzje o charakterze i sposobie działania DA w diecezji, o tematach spotkań ze studentami, o pomocy wzajemnej. Spotkania te przez wiele lat odbywały się 4 razy w roku, a jedno z nich miało charakter dnia skupienia.

- 2) Nabożeństwa z okazji inauguracji roku akademickiego odprawiane były na początku w kościele Garnizonowo-Szkolnym, potem w kościele Wniebowzięcia NMP przy ul. Granicznej, następnie w katedrze Chrystusa Króla, od 1965 r. w krypcie katedry, a od 1981 r. uroczysta międzyuczelniana inauguracja roku akademickiego organizowana jest zawsze we wtorek po drugiej niedzieli października w katedrze Chrystusa Króla. Gromadzi ona co roku kilka tysięcy studentów i nauczycieli akademickich śląskich uczelni. Mszę św. koncelebruje biskup diecezjalny wspólnie z rektorami Wyższych Seminarium Duchownych i duszpasterzami akademickimi; przed zakończeniem jeden z profesorów wygłasza słowo w imieniu środowiska akademickiego (w latach 1982–93 głos zabierali kolejno profesorowie: Franciszek Kokot, August Chełkowski, Irena Bajerowa i Kornel Gibiński, Bogdan Skalmierski, Andrzej Klasik, Janusz Dietrych, Maciej Bieniasz, Walerian Pańko, Jerzy Zieliński, Irena Bajerowa, Leon Tyszkiewicz, Bogusław Chmielewski).

- 3) Spotkania nauczycieli akademickich śląskich uczelni z biskupem katowickim odbywają się od 1983 r. przed Świątami Bożego Narodzenia i Wielkiejnocy w gmachu Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego. Uczestniczy w nich ponad 300 zapraszanych indywidualnie pracowników naukowych i dydaktycznych śląskich uczelni.

- 4) Rekolekcje dla całego środowiska akademickiego odbywają się dwa razy w roku: wielkopostne w krypcie katedry, w bazylice franciszkanów w Panewnikach i w ośrodkach DA w Cieszynie oraz Bielsku-Białej; adwentowe w kościele akademickim w Katowicach i u franciszkanów.

5) Rekolekcje zamknięte dla studentów w Domu Rekolekcyjnym w Kokoszycach prowadzą diecezjalni duszpasterze akademicki w Adwencie i Wielkim Poście.

6) Rekolekcje zamknięte dla nauczycieli akademickich organizowane są w Kokoszycach w maju lub czerwcu.

7) Nocne czuwania modlitewne dla studentów, organizowane od wielu lat, odbywają się dwa razy w roku: przed uroczystością Chrystusa Króla w kościele akademickim w Katowicach, a na początku Wielkiego Postu u franciszkanów w Panewnikach.

8) Równie długą tradycję mają nabożeństwa drogi krzyżowej dla studentów, organizowane w każdą niedzielę Wielkiego Postu na panewnickiej Kalwarii.

9) W bazylice panewnickiej odbywają się też co roku studenckie spotkania przy żłóbku.

10) W spotkaniach opłatkowych w kościele akademickim biorą udział studenci wszystkich katowickich ośrodków DA. Przygotowują z tej okazji poetyckie rozważania adwentowo-bożonarodzeniowe. Często gościem owych spotkań jest biskup katowicki.

11) W celu lepszego zintegrowania środowiska akademickiego organizowane są międzyośrodkowe rajdy duszpasterstw akademickich jesienią i wiosną każdego roku; odbywają się także mecze siatkówki i tenisa stołowego.

12) Dla pogłębienia formacji intelektualno-duchowej organizowane są sympozja i sesje naukowe z udziałem profesorów świeckich oraz teologów.

13) Katowickie DA było współorganizatorem ogólnopolskiego festiwalu piosenki religijnej „Sacrosong”, a od 1981 r. organizatorem „Śląskiego sacrosongu” o zasięgu diecezjalnym. Udział w tych festiwalach brało co roku ok. 40 zespołów muzycznych diecezji katowickiej. Koncerty eliminacyjne odbywały się w różnych parafiach diecezji, a koncert laureatów w kościele Św. Ap. Piotra i Pawła w Katowicach.

14) Duszpasterstwo akademickie podjęło się również organizowania rekolekcji małżeńskich typu Marriage Encounter. Grupa absolwentów pod opieką duszpasterską ks. Józefa Dancha w 1977 r. przyjęła program rekolekcji opracowany przez hiszpańskiego księdza Calvo i małżeństwo Ferrerów, a po przetłumaczeniu adaptowała do polskich warunków. Rekolekcje te odbywają się 5 razy w roku w domu rekolekcyjnym jezuitów w Czechowicach-Dziedzicach, a prowadzą je pary małżeńskie absolwentów DA z duszpasterzem.

15) W czasie letnich wakacji diecezjalne duszpasterstwo akademickie organizuje cztery turnusy dwutygodniowych rekolekcji oazowych dla studentów na Starym Groniu.

I. FORMY PRACY CENTRALNEGO OŚRODKA DA W KATOWICACH

Diecezjalny ośrodek DA w Katowicach mieścił się w latach 1970–1985 w budynku probostwa katedry Chrystusa Króla, a od r. 1985 w budynku Kurii Diecezjalnej przy ul. Wita Stwosza 16. Obydwa lokale były wyremontowane i urządzone przez samych studentów. Poświęcenia obecnego ośrodka dokonał 24 lutego 1986 r. biskup ordynariusz Damian Zimoń.

Formy pracy w ośrodku centralnym to m.in.:

1) Msze święte w kościele akademickim — sprawowane są w niedziele o godz. 11.00 i 20.00, a w dni powszednie o 19.00.

2) Sakrament pokuty — codziennie przed Mszą św., w czwartek od godz. 18.00, w niedzielę od 10.30 oraz każdorazowo po wcześniejszym uzgodnieniu.

3) Wpólna modlitwa, medytacja, śpiew — to spotkanie modlitewne nawiązujące do pielgrzymki pojednania młodzieży całego świata, inspirowane przez wspólnotę w Taizé.

4) Troska o Życie — troszczy się o każde poczęte, lecz zagrożone w swym istnieniu dziecko, oferując wsparcie duchowe, moralne i materialne. Uwrażliwia na wartość poczętego życia ludzkiego i wychowuje do odpowiedzialnego rodzicielstwa.

5) Grupa Dyskusyjna Nauczycieli Akademickich — stara się o pogłębienie wiary oraz poczucia odpowiedzialności za Kościół i naród.

6) Odkrywanie Wiary — to spotkanie dyskusyjne poświęcone próbom dorosłego myślenia o sprawach wiary, pogłębianiu znajomości chrześcijaństwa; ważne dla tych, którzy chcą wiedzieć, w co i dlaczego wierzą.

7) Spotkania studentów I roku — to forma katechezy dla studentów.

8) Wykłady z dyskusją — wykładowcami są ludzie znani i cenieni z różnych ośrodków w kraju.

9) Wieczór filmowy — to prezentacja filmów religijnych oraz innych wartościowych dzieł sztuki filmowej, połączona z dyskusją.

10) Sadhana — to spotkanie uczące wyciszenia i chrześcijańskiej medytacji w oparciu o techniki medytacyjne Wschodu.

11) Wieczór Eucharystyczny — w pierwszy czwartek miesiąca odbywa się nabożeństwo pokutne, sakrament pojednania, adoracja Najświętszego Sakramentu i Msza św.

12) Spotkania z piosenką — to okazja uczenia nowych piosenek religijnych oraz przygotowania liturgii niedzielnej Mszy św.

13) Sekcja społeczno-historyczna — to duszpasterskie spotkania studentów prawa, historii i nauk społecznych.

14) Sekcja kulturalna — to okazja do rozmów na tematy związane z kulturą i religią dla studentów wydziałów humanistycznych.

15) Grupa ewangelizacyjno-modlitewna — szuka pogłębienia życia religijnego przez czytanie Pisma św. i modlitwę; nastawiona apostołsko wobec swego środowiska.

16) Grupa Tymoteusza — to również grupa biblijna, o charakterze ekumenicznym, mająca za motto swego działania tekst 2 Tm 2,2: „Co usłyszałeś ode mnie w obecności licznych świadków, to powtarzaj ludziom wypróbowanym, którzy byliby zdolni ze swej strony nauczać innych”.

17) Krąg Biblijny — to okazja do wspólnego rozważania tekstów Pisma św. i dzielenia się Ewangelią.

18) Spotkania absolwentów — to spotkania formacyjno-dyskusyjne dla osób, które ukończyły studia.

19) Akademickie zespoły muzyczno-wokalne (m.in. Zespół Franka, Chór Akademicki) — głosiły Ewangelię poprzez śpiew, troszczyły się o oprawę muzyczną Mszy św. i nabożeństw.

20) Wieczory przy Świecach — to spotkania z poezją i muzyką religijną, przygotowywane i wykonywane przez studentów.

21) Wieczory poetyckie — to spektakle teatralne w wykonaniu aktorów scen warszawskich i śląskich.

22) Rozmowy indywidualne z duszpasterzem — ważny rodzaj pracy duszpasterskiej ze studentami, trudny lecz niezwykle istotny.

23) Dyżury psychologów — szczególnie potrzebne okazały się podczas stanu wojennego.

Poza owymi regularnymi spotkaniami podejmowane były i są następujące inicjatywy:

— Msze św. dla maturzystów w dniach egzaminów dojrzałości oraz dziękczynne po zakończeniu matur, połączone ze spotkaniami w ośrodku DA;

— rekolekcje dla maturzystów w okresie przerwy semestralnej, prowadzone przez duszpasterzy akademickich;

— Msze św. i spotkania inauguracyjne dla młodzieży rozpoczynającej studia;

— odwiedziny studentów w akademikach (nie tylko kolędowe);

— Msze św. podyplomowe dla absolwentów poszczególnych uczelni;

— Msze św. w intencji absolwentów powołanych do odbywania służby wojskowej;

— przygotowanie do małżeństwa metodą spotkań dialogowanych;

— stały katechumenat przygotowujący do przyjęcia sakramentów chrztu św., Eucharystii i bierzmowania, a także konieczne indywidualne przygotowania do sakramentów;

— Duszpasterskie Konfrontacje: wykłady, spotkania z ciekawymi ludźmi, wieczory poezji, filmy;

— koncerty studentów Akademii Muzycznej;

— wystawy malarstwa i grafiki studentów i profesorów Akademii Sztuk Pięknych;

— seminaria na temat obrony życia dla studentów Śląskiej Akademii Medycznej;

— udział w ekumenicznych spotkaniach modlitewnych organizowanych przez wspólnotę w Taizé;

— organizowanie pielgrzymek do sanktuariów w Polsce i za granicą;

— Caritas Academica: wychodzenie naprzeciw potrzebującym, organizowanie pomocy materialnej, fundowanie stypendiów, organizowanie pomocy wakacyjnej. Studenci angażują się również w organizowanie kolonii charytatywnych dla dzieci;

— sylwestrowe spotkania, bale „w stylu retro”, Ostatki, Andrzejki.

Ważną formą pracy ze studentami w czasie wakacji są obozy letnie i zimowe, spływy kajakowe, rejsy żeglarskie, rajdy górskie. Jest to czas odpoczynku i pogłębienia duchowego przez codzienne Msze św. z homilią, konferencje, kręgi biblijne, wspólne lektury i dyskusje. Ogromną wagę przywiązuje się także w DA do sprawy czytelnictwa prasy i książek katolickich. Rozprowadzane są wśród młodzieży i nauczycieli akademickich czasopisma religijne i ciekawe pozycje książkowe, istnieje i rozwija się ciągle biblioteka DA.

II. RYS HISTORYCZNY DUSZPASTERSTWA AKADEMICKIEGO DIECEZJI KATOWICKIEJ

Wyższe Studium Nauk Społeczno-Gospodarczych, powstałe w roku 1936, skupiało największą liczbę młodzieży studiującej w Katowicach. Po II wojnie światowej szkoła ta podjęła realizację zadań z okresu międzywojennego. Działała w niej m.in. Sodalicja Mariańska młodzieży studenckiej. W nawiązaniu do tej tradycji bp Stanisław Adamski mianował proboszcza parafii na Zawodziu (tam znajdowała się WSNSG) — docenta Uniwersytetu Jagiellońskiego, ks. dra Józefa Bańkę — „duszpasterzem akademików iademiczek” diecezji katowickiej „w trosce o dobro dusz tej części młodzieży, która w niedługim czasie zasilić ma szeregi katolickie inteligencji katowickiej”.

Diecezjalne duszpasterstwo akademickie w Katowicach stało się częścią ogólnopolskiego ruchu duszpasterstw akademickich. Ks. dr J. Bańka zapraszany był do udziału w ogólnopolskich spotkaniach duszpasterzy akademickich, którzy wypracowywali model pracy w środowiskach studentów.

Nie wiemy, jaki był kształt działania duszpasterstwa w pierwszych dziesięciu latach. Brak dokumentów, które przybliżyłyby obraz tej pracy. Wyraźne ożywienie duszpasterstwa młodzieży akademickiej daje się zauważyć w 1957 r., gdy do pomocy ks. Bańce w pracy ze studentami zostaje przydzielony ks. Franciszek Jerominek⁴. Wtedy zaczynają się regularne spotkania co czwartek w salce przy kościele Garnizonowo-Szkolnym w Katowicach, tzw. „wieczorki dyskusyjne”. W tym samym roku odbyły się pierwsze rekolekcje wielkopostne dla młodzieży akademickiej oraz dni skupienia⁵.

Rok akademicki 1957/58 rozpoczął się uroczystą Mszą św. sprawowaną w niedzielę 6 X 1957 r. w kościele Garnizonowo-Szkolnym przez bpa Juliusza Bieńka⁶, a od 13 X 1957 r. w każdą niedzielę o godz. 12 odprawiano Mszę św. z kazaniem dla

⁴ AAK, DA, t. 1, dok. z dnia 27 III 1957 r.

⁵ J.w., dok. z 24 XI 1957 r.

⁶ J.w., pismo bpa Juliusza Bieńka informujące o inauguracji roku akademickiego, z dnia 24 IX 1957 r.

młodzieży akademickiej w kościele Chrystusa Króla. Przed Świętami Wielkanocnymi w sali parafialnej przy kościele Św. Ap. Piotra i Pawła zorganizowano „święcone” dla studentów. Informacje o propozycjach duszpasterskich dla młodzieży studiującej kierowane były przez Kurię Diecezjalną do 11 parafii Katowic i 6 w Chorzowie.

Dn. 5 września 1958 r. ks. Jerominek został mianowany rektorem Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego, mieszczącego się wówczas w Krakowie⁷, a funkcję duszpasterza akademickiego powierzono ks. Czesławowi Dominowi — notariuszowi Kurii Diecezjalnej. Kontynuował on „wieczorki dyskusyjne” przy kościele Garnizonowo-Szkolnym, zaproponował spotkania niedzielne w sali parafialnej przy kościele Św. Ap. Piotra i Pawła, spotkania „kolędowe” w okresie Bożego Narodzenia i adoracje studentów przy złołbku w Panewnikach.

W roku 1958 już 9 duszpasterzy obejmuje opieką młodzież studiującą na Śląsku. Są nimi: ks. Herbert Hlubek w Zabrze, ks. Karol Miziniak w Gliwicach, ks. dr Franciszek Leśnik w Katowicach-Załężu, ks. Marian Gryt OMI na Koszutce, ks. Józef Tchórz w Panewnikach, ks. Dobromir Sieradzki w Katowicach, ks. Józef Procek w Chorzowie (par. św. Antoniego), ks. Emil Mroczek w parafii św. Jadwigi w Chorzowie oraz Ojcowie Franciszkanie przy panewnickiej bazylice. W 1959 r. w samych Katowicach organizowano spotkania z młodzieżą akademicką w parafiach: Najświętszej Maryi Panny, Piotra i Pawła, Chrystusa Króla, Wniebowzięcia NMP, św. Michała, w kościele Garnizonowo-Szkolnym oraz w Bogucicach, Załężu i na Zawodziu.

W 1961 r. organizowane są pierwsze obozy wakacyjne dla młodzieży akademickiej. Kapłani wyjeżdżający ze studentami proszą o prawo celebrowania Mszy św. „sub divo”. Prawa takie otrzymali księża: Józef Tchórz, Marian Gryt OMI, Jerzy Pawlik, Stanisław Czapik, Czesław Domin, Marian Zieliński. Dn. 7 VIII 1961 r. kapelanem akademickim Katowic został mianowany ks. Stanisław Sierla, któremu równocześnie powierzono kierownictwo Poradni Życia Rodzinnego przy Referacie Duszpasterskim Kurii Diecezjalnej⁸.

W marcu 1962 r. ks. Konrad Bojdoł, wikary w Cieszynie, otrzymał polecenie otoczenia opieką duszpasterską młodzieży studenckiej Cieszyna i okolicy. W poleceniu zawarta była sugestia, by raz w miesiącu organizować Msze św. i wykłady dla studentów, podobnie jak miało to miejsce w innych ośrodkach akademickich⁹.

Stale powiększa się liczba parafialnych ośrodków duszpasterstwa akademickiego. W styczniu 1963 r. bp Herbert Bednorz powierzył opiekę nad młodzieżą akademicką dekanatu świętochłowskiego ks. Jerzemu Goppkowi, a we wrześniu tegoż roku ks. Franciszek Rajca otrzymał zadanie pomagania ks. Sierli w sprawowaniu cotygodniowych nabożeństw akademickich w kościele Wniebowzięcia NMP oraz opieki nad studentami mieszkającymi na terenie parafii, przede wszystkim w domach akademickich.

Pierwsze spotkanie księży diecezji katowickiej poświęcone problemom duszpasterstwa akademickiego odbyło się w Kurii Diecezjalnej 18 IX 1963 r. Bp Herbert Bednorz zaprosił na nie 19 księży z Katowic, Chorzowa, Rybnika, Świętochłowic, Tarnowskich Gór, Cieszyna, Mysłowic i Siemianowic. Następujący kapłani otrzymali polecenie zorganizowania w swoich parafiach stałych ośrodków DA: ks. Eugeniusz Świeży w Mysłowicach, ks. Stanisław Krzoska w Chorzowie w parafii św. Antoniego, ks. Czesław Mąka w chorzowskiej parafii Św. Ducha, ks. Krystian Wuttke w Tychach, ks. Ludwik Październiak w Tarnowskich Górach, ks. Józef Rozeński OMI w parafii oblatów na Koszutce, ks. Stanisław Czapik w Siemianowicach (parafia Św. Krzyża), ks. Sylwester Durczok w rybnickiej parafii św.

⁷ J.w., dekret bpa Stanisława Adamskiego z dnia 5 IX 1958 r.

⁸ J.w., dekret z dnia 7 VIII 1961 r.

⁹ J.w., dekret z dnia 1 III 1962 r.

Antoniego, ks. Eryk Twardzik w parafii MB Bolesnej w Rybniku, o. Marek Pielok OFM w Rybniku, ks. Jerzy Leichmann w Katowicach w parafii Przemienienia Pańskiego i ks. Szczepan Wróbel w Cieszynie¹⁰.

Decyzją Konferencji Episkopatu Polski z dnia 18 VI 1964 r. w każdym mieście akademickim został powołany duszpasterz akademicki odpowiedzialny przed biskupem ordynariuszem za sprawy duszpasterstwa akademickiego i koordynujący wszystkie działania duszpasterskie w środowisku wyższych uczelni. W diecezji katowickiej funkcję tę powierzono ks. Stanisławowi Sierli, a do pracy w parafialnych ośrodkach DA w roku akademickim 1964/65 zostali zaangażowani kapłani: Feliks Hanusek (par. Św. Krzyża w Siemianowicach Śl.), Arnold Szuła (Chorzów Batory), Czesław Mąka (Chorzów, par. Św. Ducha), Franciszek Konieczny (Świętochłowice), Antoni Pohl (Mikołów), Augustyn Rychlikowski (Tarnowskie Góry), Ernest Miller (Michałkowice), Teodor Sass (Rybnik). Zadania opiekunów młodzieży akademickiej zostały określone następująco: „urządzanie miesięcznych nabożeństw akademickich (msza św. i wykład religijny), nawiązywanie osobistego kontaktu duszpasterskiego z młodzieżą studiującą na uczelniach wyższych i młodzieżą po maturze, służenie jej radą i pomocą duchową, książką i czasopiśmem katolickim”. Duszpasterze byli zobowiązani prowadzić swoje działania w porozumieniu z diecezjalnym duszpasterzem akademickim, ks. Sierlą¹¹.

Dn. 20 XI 1964 r. bp Józef Kurpas zaprosił wszystkich duszpasterzy akademickich diecezji katowickiej na spotkanie w Kurii Diecezjalnej, by złożyli krótkie sprawozdanie z rozwoju swych ośrodków DA. Na zakończenie roku akademickiego 1964/65 bp Herbert Bednorz wystosował do duszpasterzy akademickich pismo z podziękowaniem za troskę o rozwój duszpasterstwa młodzieży studenckiej w ośrodkach akademickich i poszczególnych parafiach diecezji.

Wraz z początkiem nowego roku akademickiego 1965/66 bp Bednorz powołał nowych kapłanów do opieki nad młodzieżą studiującą. Byli to: ks. Benedykt Woźnica w par. Przemienienia Pańskiego w Katowicach, ks. Norbert Niemiec w Cieszynie, ks. Henryk Zganiacz w par. NMP w Katowicach, ks. Roman Szekiel w par. św. Piotra i Pawła w Katowicach, ks. Bernard Sigmund, ks. Zygmunt Podlejski w par. św. Jadwigi w Chorzowie. Ks. Franciszek Gruszka, wikariusz w par. Wniebowzięcia NMP, został pomocnikiem duszpasterza diecezjalnego oraz zlecono mu opiekę nad nowym domem studenckim Wyższej Szkoły Muzycznej i Liceum Muzycznym przy ul. Krasińskiego w Katowicach¹².

Jednym z nowych obowiązków nałożonych przez Episkopat na duszpasterzy akademickich była troska o studentów-obcokrajowców, głównie z krajów misyjnych, którzy studiowali w polskich uczelniach.

Z nowym rokiem akademickim 1966/67 związane były nowe dekrety zlecające opiekę nad studentami następującym kapłanom: Bronisław Kulpa OMI w par. Najśw. Serca Pana Jezusa w Katowicach Koszutce, Szczepan Wróbel w dekanacie rybnickim, Ignacy Liberski w dekanacie bielskim, Stefan Ochman w par. św. Pawła w Nowym Bytomiu, Roman Szekiel w Michałkowicach, Rufin Goczoł w Mikołowie, Franciszek Gębała w par. WNMP w Chorzowie Batorym, Edward Wieczorek w par. św. Józefa w Załężu, Damian Zimoń i Ernest Miller w par. Piotra i Pawła w Katowicach, Józef Walasz w par. Mariackiej w Katowicach¹³. Dn. 30 IX 1966 r. bp Bednorz mianował o. dra Joachima Mazurka OFM i o. mgra Gaudentego Kustusza OFM duszpasterzami akademickimi przy kościele św. Ludwika w Panewnikach. W ten sposób powstał na terenie Katowic-Ligoty drugi ośrodek DA obok działającego już od kilku lat przy kaplicy Sióstr Służebniczek. Decyzja ta wiązała się z powstaniem nowych domów akademickich w Ligocie.

¹⁰ J.w., dekrety z dnia 11 IX 1963 r.

¹¹ J.w., dekrety z dnia 10 IX 1964 r.

¹² J.w., dekrety z dnia 8—21 IX 1965 r.

¹³ J.w., dekrety z dnia 12 IX 1966 r. i 22 IX 1966 r.

Dn. 15 V 1967 r. ks. Stanisław Sierla wystosował pismo do Biskupa Ordynariusza z prośbą o przydzielenie do pracy w diecezjalnym duszpasterstwie akademickim drugiego kapłana. Próba była motywowana faktem rozwinęcia form i zasięgu działalności DA. W latach 1961—67 liczba ośrodków DA w diecezji katowickiej wzrosła od 3 do 23. Pracowali w nich miejscowi księża, głównie katecheci, dla których praca ze studentami była dodatkowym zajęciem. Częstotliwość spotkań kształtowała się różnie w zależności od liczby studentów mieszkających na terenie parafii. W ośmiu ośrodkach DA zajęcia ze studentami odbywały się co tydzień, w czterech co 2 tygodnie, a w jedenastu raz w miesiącu. Do zadań diecezjalnego duszpasterza akademickiego należała opieka nad czterema głównymi ośrodkami; poza tym w 1967 r. wprowadzono niedzielą Mszę św. w Panewnikach dla studentów zamieszkujących domy akademickie w Ligocie oraz comiesięczne nabożeństwa akademickie w krypcie Katedry Chrystusa Króla w Katowicach. Najważniejszym i najowocniejszym, ale też trudnym i wymagającym wiele czasu oddziaływaniem duszpasterskim było tzw. „duszpasterstwo otwartych drzwi” w formie rozmów indywidualnych i spotkań grupowych.

W związku z wzrastającą liczbą młodzieży studiującej w wyższych uczelniach Katowic planowano również rozwój form działań duszpasterskich wśród studentów i młodej inteligencji po studiach. Dn. 19 VIII 1967 r. ks. Benedykt Woźnica został mianowany drugim obok ks. Stanisława Sierli diecezjalnym duszpasterzem akademickim. Dekrety zlecające pracę ze studentami w r. ak. 1967/68 otrzymali: ks. Alojzy Binda w Tarnowskich Górach, ks. Jan Hajda w par. Wniebowzięcia NMP w Katowicach, ks. Gerard Gulba w par. Ducha Świętego w Chorzowie, ks. Eugeniusz Zajac w Mikołowie, ks. Władysław Basista w Katowicach-Załężu, ks. Bernard Sodzawiczny w Katowicach-Szopienicach, ks. Roman Misiewicz w dekanacie świętochłowickim (z wyjątkiem Chorzowa Batorego), ks. Stefan Mikołajek w par. św. Jadwigi w Chorzowie, ks. Henryk Bolczyk w par. NMP w Katowicach, ks. Augustyn Rychlikowski w Siemianowicach¹⁴.

W zebraniu duszpasterzy akademickich, zwołanym na 27 IX 1967 r. w Kurii Diecezjalnej, uczestniczyli prawie wszyscy duszpasterze z 23 ośrodków działających w diecezji. Dn. 5 XII 1967 r. Prymas Polski, Stefan Kard. Wyszyński, przesłał do wszystkich ośrodków akademickich w Polsce regulamin Komisji Episkopatu d/s Duszpasterstwa Akademickiego, określający warunki i formy pracy duszpasterskiej w ośrodkach DA. Ks. Sierla stwierdził, iż „regulamin ten — z bardzo małymi wyjątkami — był realizowany w naszej diecezji, tak jakbyśmy go antycypowali”. Z okazji zakończenia roku akademickiego 1967/68, dokonując podsumowania rocznej pracy ks. Sierla sformułował swoje uwagi i propozycje dotyczące zmian personalnych w parafiach prowadzących ośrodki DA. Prosił Biskupa m.in. o utrzymanie trzech duszpasterzy akademickich na placówce franciszkanów w Panewnikach ze względu na oddanie do użytku nowych domów akademickich na osiedlu studenckim w Ligocie. Prosił też o skierowanie do Rybnika duszpasterza, który zajmowałby się tylko pracą wśród młodzieży akademickiej, gdyż powstała tam Wyższa Szkoła Inżynierska, licząca początkowo ok. 300 studentów.

W nowym r. ak. 1968/69 Bp Ordynariusz mianował duszpasterzami akademickimi: ks. Jerzego Leichmanna w Mysłowicach, ks. Adama Ciska w Cieszynie, ks. Eugeniusza Zajacę w Gierałtowicach, ks. Henryka Zganiacza w Tarnowskich Górach, ks. Bartłomieja Franki w Zabrze-Makoszowach, ks. Kazimierza Hurskiego w Mikołowie, ks. Antoniego Walę w Nowym Bytomiu; w katowickiej parafii Piotra i Pawła po odejściu ks. Damiana Zimonia (przeniesionego do parafii Mariackiej) całość obowiązków przejął jego dotychczasowy współpracownik, ks. Ernest Miller.

Utworzenie Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w roku 1968 stało się powodem ustanowienia — dekretem biskupa Herberta Bednorza z dn. 5 X 1968 r. — Kościoła Akademickiego w krypcie Katedry Chrystusa Króla w Katowicach. Pierwszym rektorem tego kościoła został diecezjalny duszpasterz akademicki,

¹⁴ J.w., dekret z dnia 9 IX 1967 r.

ks. Stanisław Sierla. Odtąd codziennie były sprawowane Msze św. akademickie; codziennie była też okazja do spowiedzi św. W tym samym czasie Biskup katowicki erygował kościół p.w. Św. Krzyża na Kalwarii Panewnickiej jako kościół akademicki, przy którym rozwinął się Franciszkański Ośrodek Duszpasterstwa Akademickiego (tzw. FODA). Rektorem tego kościoła został o. Gaudenty Kustusz OFM.

Nowymi duszpasterzami akademickimi w r. ak. 1969/70 zostali: ks. Józef Matysik (dekanat świętochłowski), ks. Piotr Sodownik OMI (Koszutka), ks. Henryk Markwica (Rybnik), ks. Stefan Ochmann (Chorzów, par. św. Jadwigi), ks. Henryk Oczadły (Tychy), ks. Eligiusz Woszek (Tarnowskie Góry), ks. Jan Brzozon (Michałkowice), ks. Feliks Hanusek (Siemianowice), ks. Piotr Kuczmierczyk (Katowice, par. św. Piotra i Pawła).

W lutym 1970 zaprzestał działalności ośrodek DA przy parafii Przemienienia Pańskiego w Katowicach, ponieważ liczba studentów uczestniczących w cotygodniowych spotkaniach nie przekraczała 30. Nagły spadek frekwencji spowodowany był zapewne przeprowadzeniem studentów z pobliskiego domu akademickiego do nowych akademików w Ligocie. Zmiany te spowodowały, że rozpoczęto usilne starania o utworzenie centralnego ośrodka DA przy kościele akademickim w Katowicach, który byłby prowadzony przez rektora owego kościoła wraz z jego etatowym pomocnikiem. Z inicjatywą wystąpił diecezjalny duszpasterz akademicki, ks. Sierla, tłumacząc nadto, że dotychczasowa sytuacja ośrodków DA była niezupełnie zgodna z ogólnopolskim statutem stanowiącym, iż „główny ośrodek duszpasterstwa akademickiego znajduje się przy kościele akademickim i prowadzony jest przez diecezjalnego duszpasterza akademickiego”. Katowicki diecezjalny duszpasterz akademicki nie prowadził dotychczas własnego ośrodka, lecz angażował się w działanie ośrodków regionalnych, koordynował prace w parafiach, nadając im jednolity profil.

Bp Herbert Bednorz w odpowiedzi na wniosek ks. Sierli podjął decyzję o przyznaniu duszpasterstwu akademickiemu (z przeznaczeniem na główny ośrodek diecezjalny) pomieszczeń o łącznej powierzchni 50 m, znajdujących się w suterenie probostwa parafii katedralnej Chrystusa Króla na rogu ul. Plebiscytowej i Jordana. Pomieszczenia te były dla potrzeb DA nieco za ciasne, można je było natomiast niewielkim kosztem zaadaptować na ośrodek duszpasterstwa akademickiego. Ks. Sierla łączył wielkie nadzieje z powstaniem głównego ośrodka DA przy kościele akademickim, znajdującym się w bezpośredniej bliskości jednego z budynków Uniwersytetu Śląskiego, który mieścił się przy ul. Wita Stwosza 17 (dawny gmach Gimnazjum św. Jacka, obecnie Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego). Ośrodek centralny DA był odtąd otwarty codziennie; odbywały się w nim stałe dyżury, mieściła się czytelnia i biblioteka, w ciągu całego tygodnia odbywały się wieczorami różnorodne zajęcia podobnie jak w innych ośrodkach akademickich w Polsce.

Na początku roku akademickiego 1970/71 Biskup katowicki powołał ks. Franciszka Otrembę na miejsce ks. Benedykta Woźnicy jako drugiego obok ks. Sierli diecezjalnego duszpasterza akademickiego, a do pracy w parafialnych ośrodkach DA skierował następujących kapłanów: Antoni Stych w Tarnowskich Górach, Zygmunt Podlejski w Gierałtowicach, Antoni Dreja w Piotrowicach, Ernest Miller w Siemianowicach, Gerard Gulba w Bielsku-Białej w parafii św. Mikołaja¹⁵.

W maju 1971 r. po 10 latach pełnienia obowiązków diecezjalnego duszpasterza akademickiego został odwołany z pełnienia tej funkcji ks. Stanisław Sierla, któremu Biskup powierzył stanowisko proboszcza parafii św. Michała w Michałkowicach¹⁶. Jego miejsce zajął na mocy dekretu z 29 VII 1971 r. ks. Franciszek Otremba, a drugim diecezjalnym duszpasterzem akademickim został ks. Stanisław

¹⁵ J.w., dekrety z dnia 15 IX 1970 r.

¹⁶ J.w., dekret bpa Herberta Bednorza z dnia 8 V 1957 r.

Holona¹⁷. W niektórych parafialnych ośrodkach DA nastąpiły również zmiany personalne. Ks. Ludwik Czyż objął opieką duszpasterską młodzież akademicką parafii Mariackiej w Katowicach, ks. prob. Stanisław Sierla w Michałkowicach, ks. Alfred Chromik w Szopienicach, ks. Józef Kużaj w par. św. Piotra i Pawła w Katowicach, ks. Aleksander Nitsche w Dąbrówce Małej, ks. Andrzej Rdest w Cieszynie, ks. Tadeusz Czernecki w Tarnowskich Górach, ks. Alfons Janik w Świętochłowicach, ks. Jan Małysek w Mysłowicach, ks. Antoni Stych w par. św. Antoniego w Rybniku¹⁸.

W listopadzie 1971 r. w związku z przygotowaniem do I Synodu Diecezji Katowickiej wszyscy duszpasterze akademicki diecezji otrzymali pismo Biskupa Ordynariusza z zaleceniem przedyskutowania na kilku kolejnych spotkaniach z młodzieżą akademicką problemów wiary na różnych płaszczyznach. Spisane przemyslenia osób świeckich zaangażowanych poprzez struktury DA w życiu Kościoła przesłano do sekretariatu Biskupa.

W sierpniu 1973 r. ks. Otremba został zwolniony na własną prośbę z funkcji diecezjalnego duszpasterza akademickiego. Jego dotychczasowe obowiązki przejął ks. Stanisław Holona, a drugim diecezjalnym duszpasterzem akademickim został ks. Wojciech Zygmunt, mianowany dekretem z dn. 30 VII 1973 r. W nadchodzącym nowym roku akademickim funkcje parafialnych duszpasterzy akademickich przyjęli: ks. Eugeniusz Cygan w Świętochłowicach, ks. Paweł Laby w Mikołowie, ks. Józef Matysik w Dąbrówce Małej, ks. Józef Danch w parafii NMP w Katowicach, ks. Henryk Markwica w Chorzowie Batorym, ks. Alojzy Binda w Ochojcu, ks. Ludwik Czyż w Bielsku-Białej, ks. Franciszek Holi w Katowicach-Dębie, ks. Leonard Bogacki w Bielsku-Białej (parafia św. Mikołaja), ks. Jerzy Polarczyk w Mikołowie, ks. Engelbert Ramola w Tarnowskich Górach, ks. Jan Sklorz w Nowym Bytomiu, o. Kazimierz Falkus OFM w Panewnikach¹⁹.

Nominacje na duszpasterzy akademickich w r. ak. 1975/76 otrzymali: ks. Karol Tomala — Cieszyn, ks. Kazimierz Lilijka OMI — Koszutka, ks. Paweł Furczyk — Piotrowice, ks. Stanisław Puchała — Siemianowice Śląskie²⁰.

W związku z objęciem funkcji diecezjalnego rekolekcjonisty przez dotychczasowego kapelana akademickiego ks. Wojciecha Zygmunta, drugim diecezjalnym duszpasterzem akademickim obok ks. Holony został mianowany ks. Józef Danch na mocy dekretu z 3 VI 1976.

Nominacje nowych duszpasterzy akademickich na rok 1976/77 według dekretów z dnia 11 IX i 26 X 1976 r. ks. Jan Henczel — par. Wniebowzięcia NMP w Wodzisławiu Śl., ks. Stanisław Wódz OMI — Koszutka, ks. Henryk Pyka — par. NMP w Katowicach, ks. Józef Przybyła — Katowice-Dąb, ks. Eugeniusz Marszolik — Chorzów Batory, ks. Karol Tomala — Cieszyn.

Diecezjalny duszpasterz akademicki ks. Stanisław Holona na mocy dekretu z dn. 16 VIII 1977 r. został wikariuszem-ekonomem, a potem proboszczem parafii Narodzenia NMP w Pszowie, tym samym został odwołany z dotychczasowej funkcji. Na jego miejsce został powołany z dn. 1 IX 1977 r. ks. Oskar Thomas. W dekreście mianującym biskup Herbert Bednorz określił zakres jego działań jako diecezjalnego duszpasterza akademickiego. Zalecał uwzględnianie w pracy duszpasterskiej wytycznych Synodu Katowickiego oraz kontaktowanie się i współpracę z Wydziałem Duszpasterskim Kurii Diecezjalnej.

Na prośbę Biskupa Ordynariusza opiekę nad duszpasterstwem akademickim w diecezji katowickiej objął bp Czesław Domin dn. 21 IX 1977 r.

W parafialnych ośrodkach DA na początku roku akademickiego 1977/78 następują kolejne zmiany i nowe nominacje. Ks. Stanisław Puchała objął duszpasterstwo młodzieży akademickiej w parafii św. Ap. Piotra i Pawła w Katowicach,

¹⁷ J.w., dekrety z dnia 29 VII 1971 r.

¹⁸ J.w., dekrety z dnia 20 IX 1972 r.

¹⁹ J.w., dekrety z dnia 26 X 1973 r. i 21 III 1974 r.

²⁰ J.w., dekrety z 4 XII 1975 r.

ks. Józef Kużaj w Siemianowicach Śl., ks. Jan Teska w par. św. Barbary w Chorzowie, ks. Józef Kaul w par. św. Antoniego w Rybniku, ks. Zygmunt Trocha w Tarnowskich Górach, ks. Kazimierz Szalasta w Mikołowie, ks. Engelbert Ramola przy kaplicy NSPJ w Panewnikach, ks. Alojzy Oleksik w Piotrowicach, ks. Wiktor Sopora w Nowym Bytomiu²¹. W tymże roku akademickim zgodnie z poleceniem Biskupa Ordynariusza wzrosła ilość ośrodków parafialnych DA do 30, z czego 16 pracowało z częstotliwością dwa i więcej spotkań w tygodniu, a pozostałe urządziły zajęcia dla młodzieży studiującej 1 do 2 razy w miesiącu. We wszystkich ośrodkach DA w diecezji skupionych było ok. 2200 studentów i studentek. Na terenie Katowic — głównego skupiska wyższych uczelni — pracowało 12 duszpasterzy. Koordynacji całości duszpasterstwa akademickiego służyły spotkania duszpasterzy akademickich co 2 miesiące.

W r. ak. 1978/79 liczba i umiejscowienie ośrodków DA w diecezji katowickiej oraz nazwiska prowadzących je duszpasterzy przedstawiały się następująco:

1. Ośrodek Centralny DA — Katowice, ul. Plebiscytowa 49a; prowadzony był przez ks. Oskara Thomasa we współpracy z ks. Józefem Danchem.

2. Franciszkański Ośrodek DA w Panewnikach prowadził o. Gaudenty Kustusz OFM.

3. Ośrodek DA przy par. św. Piotra i Pawła w Katowicach — ks. Stanisław Puchała.

4. Ośrodek DA przy par. NMP w Katowicach — ks. Henryk Pyka.

5. Ośrodek DA przy par. NSPJ w Katowicach-Koszutce — o. Stanisław Wódz OMI.

6. Ośrodek DA przy kaplicy SS Służebniczek — ks. Engelbert Ramola.

7. Ośrodek DA przy par. św. Jana i Pawła w Katowicach-Dębie — ks. Antoni Zajac.

8. Ośrodek DA przy par. św. Barbary w Chorzowie — ks. Jan Teska.

9. Ośrodek DA przy par. Antoniego w Chorzowie — ks. Władysław Niezsporek.

10. Ośrodek DA przy par. św. Jadwigi w Chorzowie — ks. Marian Jaromin.

11. Ośrodek DA przy par. św. Wawrzyńca w Chorzowie — ks. prob. Stanisław Krzóska.

12. Ośrodek DA przy par. WNMP w Chorzowie Batorym — ks. Eugeniusz Marszolik.

13. Ośrodek DA przy par. św. Antoniego w Dąbrowce Małej — ks. Paweł Buchta.

14. Ośrodek DA przy par. NSPJ w Piotrowicach — ks. Henryk Górecki.

15. Ośrodek DA w Michałkowicach — ks. Stanisław Sierla.

16. Ośrodek DA przy par. NSPJ w Mysłowicach — ks. Jan Małysek.

17. Ośrodek DA przy par. św. Krzyża w Siemianowicach — ks. Józef Kużaj.

18. Ośrodek DA przy par. św. Mikołaja w Bielsku-Białej — ks. Leonard Bogacki.

19. Ośrodek DA przy par. św. Pawła w Nowym Bytomiu — ks. Wiktor Sopora.

20. Ośrodek DA przy par. św. Antoniego w Rybniku — ks. Tadeusz Pietrzyk.

21. Ośrodek DA przy par. św. Wojciecha w Mikołowie — ks. Kazimierz Szalasta.

22. Ośrodek DA przy kościele św. Krzyża w Cieszynie — ks. Józef Przybyła.

23. Ośrodek DA przy par. św. Piotra i Pawła w Świętochłowicach — ks. Arkadiusz Knefel.

24. Ośrodek DA przy par. św. Piotra i Pawła w Tarnowskich Górach — ks. Zygmunt Trocha.

25. Ośrodek DA przy par. NMP w Wodzisławiu Śl — ks. Teodor Suchoń.

26. Ośrodek DA przy par. św. Marii Magdaleny w Tychach — ks. Gerard Syguda.

27. Ośrodek DA przy par. św. Jana Chrzyciela w Tychach — ks. Oswald Bulka.

28. Ośrodek DA przy par. NMP w Piekarach Śl. — ks. Stanisław Budniok.

29. Ośrodek DA przy par. św. Filipa i Jakuba w Żorach — ks. prob. Jan Szewczyk.

²¹ J.w., dekrety z 14 IX 1977 r.

30. Ośrodek DA przy par. Wszystkich Świętych w Pszczynie — ks. Zbigniew Powada.

31. Ośrodek DA przy par. św. Szczepana w Bogucicach — ks. Franciszek Zajac.

Przed każdym spotkaniem we wszystkich ośrodkach odprawiana była Msza św. dla studentów. Większość duszpasterzy to wikariusze parafialni.

W roku akademickim 1979/80 nastąpiły mocą dekretów następujące zmiany: w miejsce ks. Ramoli do Panewnik przyszedł ks. Wojciech Zygmunt, do Mysłowic — ks. Gerard Gulba, ks. Buchtę w Dąbrowce Małej zastąpił ks. Jerzy Pluta, a w Bielsku-Białej ks. Bogackiego — ks. Józef Kozyra, w Tychach z par. św. Jana Chrzyciela odszedł ks. Bulka, a na jego miejsce przyszedł ks. Józef Piekorz, ks. Rudolf Myszor objął duszpasterstwo studentów przy par. św. Jadwigi w Chorzowie, a ks. Henryk Jończyk w par. św. Antoniego w Chorzowie.

W kwietniu 1980 r. Biskup Ordynariusz wystosował pismo do proboszcza katedry, ks. Henryka Zganiacza, oraz do ks. Oskara Thomasa, diecezjalnego duszpasterza akademickiego i rektora kościoła akademickiego w krypcie katedry, w sprawie uregulowania statusu kościoła akademickiego. Ks. Biskup stwierdził, iż kościół ten, erygowany dekretem z dnia 5 X 1968 r. jako kościół akademicki, utrwalił już swoje miejsce w świadomości studentów i inteligencji katolickiej jako główny kościół akademicki w diecezji. Przy tym kościele koncentrują się główne i najważniejsze zajęcia duszpasterstwa akademickiego i rezydują duszpasterze akademicy. Trzeba teraz na nowo uregulować sprawę statusu kościoła akademickiego tak, aby miał on takie same prawa, obowiązki i przywileje, jakie ma każdy inny kościół rektorski. Należy też pomyśleć o godnym wystroju wnętrza tego kościoła. Powinien on jak najlepiej służyć rozwojowi życia religijnego studentów²².

W tym samym roku w Cieszyńskim w związku ze zmniejszeniem się liczby studentów w tym mieście została zlikwidowana funkcja samodzielnego duszpasterza akademickiego, a studentami miał się odtąd zajmować duszpasterz pełniący jednocześnie funkcję wikariusza parafii św. Marii Magdaleny.

Dn. 2 XII 1980 r. ks. Józef Danch został mianowany proboszczem parafii Najśw. Imienia Maryi w Cieszyńskim-Bobruku. Tym samym został zwolniony z funkcji diecezjalnego duszpasterza akademickiego i ks. Oskar Thomas pozostał sam w diecezjalnym ośrodku DA aż do maja 1981 r., gdy bp Herbert Bednorz mianował ks. Stanisława Puchałę drugim diecezjalnym duszpasterzem akademickim z dn. 23 V 1981 r.

Lata 1980—1981 były okresem ogromnych przemian politycznych i społecznych dokonujących się w Polsce. W ówczesnej sytuacji, określanej mianem początku procesu odnowy, szukano wielu sposobów rozwiązywania nabrzmiałych spraw i konfliktów. Szczególną rolę odgrywał wówczas Kościół katolicki, który próbował wnieść w życie społeczne ład i zapewnienie troski o wspólne dobro. W związku z tym bp Herbert Bednorz zwrócił się do duszpasterzy diecezjalnych z prośbą, by we wszystkich ośrodkach DA podjęto problematykę katolickiej nauki społecznej w formie wykładów bądź konwersatoriów. Pomocą miał służyć opracowany przez Komisję Episkopatu skrypt „Iustitia et Pax”.

W listopadzie 1981 r. odbył się zorganizowany przez diecezjalne duszpasterstwo akademickie pod kierunkiem ks. Puchały I Diecezjalny Festiwal Piosenki Religijnej „Śląski Sacrosong”. Impreza ta, gromadząca parafialne zespoły wokalo-muzyczne i solistów z całej diecezji, miała odtąd co roku ubogacać pejzaż kultury Górnego Śląska. Festiwal ten, uznany przez bpa Bednorza za dobry początek działalności kulturalnej młodzieży katolickiej na Śląsku, stał się bodźcem do podjęcia różnych działań artystycznych angażujących młodzież śląską.

W roku 1981/82 nowi duszpasterze podjęli pracę wśród studentów: ks. Piotr Polaczek w par. NMP w Katowicach, ks. Eugeniusz Bienek w par. św. Piotra i Pawła w Katowicach, ks. Jan Jarosz OMI na Koszutce, ks. Stanisław Gańczorz na Osiedlu

²² J.w., pismo bpa Herberta Bednorza do ks. Oskara Thomasa i ks. Henryka Zganiacza z kwietnia 1980 r.

Tysiąclecia, ks. Henryk Pyka w par. św. Barbary w Chorzowie, ks. Tadeusz Czekalski w par. św. Antoniego w Chorzowie, ks. Tadeusz Gregeracki w Chorzowie Batorym, ks. Marian Jaromin w Mysłowicach, ks. Roman Kempny w Michałkowicach, ks. Andrzej Halemba w Świętochłowicach, ks. Stefan Nowok w Rybniku, ks. Benedykt Hałota w par. św. Marii Magdaleny w Tychach, ks. Bronisław Matyszek w Mikołowie, ks. Eugeniusz Marszolik w Cieszynie, ks. Gerard Syguda w Nowym Bytomiu i ks. Franciszek Skórkiewicz w Wodzisławiu Śląskim.

W następnym roku — 1982/83 — zmiany objęły ośrodki DA w następujących parafiach: do Katowic-Dębu przyszedł ks. Stanisław Noga, do Cieszyna ks. Jan Burek, do Cieszyna-Bobrka ks. Marian Jaromin, do par. św. Antoniego w Rybniku ks. Józef Kozyra, który został również mianowany katechetą Prywatnego Żeńskiego Liceum i kapłanem Sióstr Urszulanek, do par. św. Jadwigi w Chorzowie przyszedł ks. Piotr Brząkalik, a do Chorzowa Batorego ks. Jerzy Szymik. Ks. Władysław Nieszporek objął opieką duszpasterską studentów w Bielsku-Białej, ks. Eugeniusz Krasoń w Świętochłowicach, ks. Krzysztof Klajmon w Tarnowskich Górach, a ks. Franciszek Balion w Wodzisławiu Śl.

W maju 1983 r. w związku z objęciem przez ks. Oskara Thomasa funkcji adiutora ks. Eryka Twardzika, proboszcza parafii MB Bolesnej w Rybniku, bp Bednorz mianował diecezjalnym duszpasterzem akademickim ks. Stanisława Puchałę, zaś ks. Thomasowi złożył podziękowanie za dotychczasową pracę duszpasterską wśród studentów, za pełnienie obowiązków moderatora duszpasterstwa młodzieży akademickiej oraz za sprawowanie opieki nad powołanym w 1982 r. Biskupim Komitetem Pomocy Internowanym i Aresztowanym oraz ich rodzinom.

We wrześniu 1985 r. Kuria Diecezjalna przydzieliła diecezjalnemu duszpasterstwu akademickiemu lokale w przyziemiu gmachu Kurii (wejście od ul. Wita Stwosza nr 16) zamiast dotychczasowych pomieszczeń w budynku probostwa (wejście od ul. Plebiscytowej), które były zbyt ciasne na potrzeby DA. Odtąd Diecezjalny Ośrodek DA obejmuje 3 duże sale, jedną mniejszą, kuchnię, bibliotekę i pokój duszpasterzy.

W kwietniu 1986 r. ks. Stanisław Puchała zwrócił się do Biskupa Ordynariusza z prośbą o przydzielenie drugiego duszpasterza diecezjalnego do pracy w środowisku akademickim. Zakres działań DA, coraz szerszy, był już ponad siły jednego kapłana. Liczba studentów przychodzących do ośrodka DA wzrastała, zwiększała się tym samym ilość spotkań; coraz więcej studentów potrzebowało też indywidualnego kontaktu, rozwijało się duszpasterstwo nauczycieli akademickich, spotykających się co tydzień. Zważywszy, że do zadań diecezjalnego duszpasterza akademickiego należała również koordynacja prac pozostałych ośrodków DA w diecezji, prośba była uzasadniona. Dekretem z dn. 22 VIII 1986 r. biskup katowicki Damian Zimoń wyznaczył ks. Romana Kempnego na drugiego diecezjalnego duszpasterza akademickiego w Katowicach.

W parafialnych ośrodkach DA również nastąpiły zmiany: ks. Józef Kaul został skierowany do Rybnika jako katecheta liceum urszulanek, kapłan sióstr i duszpasterz akademicki; ks. Józef Durok — do parafii na Osiedlu Tysiąclecia w Katowicach, ks. Stanisław Gawlas do par. św. Jadwigi w Chorzowie, ks. Andrzej Gruszka do Chorzowa Batorego, ks. Stanisław Nocoń do par. NMP w Katowicach, ks. Eugeniusz Krasoń do Michałkowic, ks. Stanisław Gańczorz do Mysłowic, ks. Henryk Rak do Tarnowskich Gór, ks. Ryszard Breguła do Tychów, ks. Henryk Pyka do par. św. Piotra i Pawła w Katowicach, ks. Alfons Janik objął duszpasterstwo studentów w Mikołowie, a ks. Piotr Kurzela w par. Wniebowzięcia NMP w Katowicach przy ul. Granicznej.

W październiku 1987 r. uroczyste obchodzono 40-lecie duszpasterstwa akademickiego w diecezji katowickiej. Z tej okazji 25 X 1987 r. w kościele akademickim została odprawiona Msza św. koncelebrowana pod przewodnictwem bpa Damiana Zimonia przez dotychczasowych diecezjalnych duszpasterzy akademickich. Po Mszy św. odbyło się jubileuszowe spotkanie w Diecezjalnym Ośrodku DA, na którym m.in. dokonano podsumowania sesji naukowej, poświęconej „historii

katowickiego duszpasterstwa akademickiego i tworzeniu się środowiska akademickiego na Górnym Śląsku". Sesja ta dowiodła, jak niezwykle ważna jest rola duszpasterstwa akademickiego w kształtowaniu młodej inteligencji i oblicza współczesnego Śląska.

Dekretem z dn. 1 IX 1988 r. ks. dr Tadeusz Czakański został mianowany diecezjalnym duszpasterzem akademickim do współpracy z ks. Puchałą. W dekrete Biskup katowicki wyrażał życzenie, by szczególną troską duszpasterską otoczyć młodzież akademicką zamieszkałą w domach studenckich na terenie parafii Wniebowzięcia NMP w Katowicach. W celu łatwiejszego dotarcia do tej młodzieży ks. Czakański we wrześniu 1990 r. zamieszkał na probostwie parafii przy ul. Granicznej.

W 1990 r. został zarejestrowany Katolicki Związek Akademicki „Gaudeamus”. Dekretem z dn. 11 I 1991 r. Biskup katowicki mianował ks. Puchałę kapłanem Związku. Dn. 1 VIII 1991 r. funkcję duszpasterza akademickiego przy par. Wniebowzięcia NMP w miejsce ks. Czakańskiego objął ks. dr Bogdan Biela, który został również duszpasterzem lekarzy na terenie Katowic.

Dekretem z dn. 18 II 1992 r. ks. Stanisław Juraszek został zwolniony z obowiązku udzielania pomocy duszpasterskiej w Kościele Akademickim, która została mu zlecona dekretem z dn. 14 VIII 1989 r. Natomiast dotychczas zaangażowany w redakcji „Gościa Niedzielnego” ks. Stefan Czermiński otrzymał dekret z dn. 3 IX 1992 r., w którym abp Damian Zimoń poleca mu pracę w Diecezjalnym Ośrodku Duszpasterstwa Akademickiego, redukując jego współpracę z redakcją „GN” do pół etatu. W następnym roku ks. Czermiński jako wikariusz parafii katedralnej objął katechizację młodzieży w LO im. Kopernika w Katowicach, a we wrześniu 1994 r. został mianowany duszpasterzem akademickim w Katowicach we współpracy z ks. Stanisławem Puchałą²³.

Patrząc w historię Duszpasterstwa Akademickiego widzimy dokonujące się zmiany społeczne, światopoglądowe, polityczne i związane z nimi zmiany form pracy duszpasterskiej. Sytuacje, w których przypada nam realizować zadania ewangelizacyjne Kościoła, wydają się czasem dziś trudniejsze niż dawniej. Ale historia uczy, że każdy czas niesie trudne wyzwania, na które staramy się odpowiedzieć w imię naszej wiary, z nadzieją ciągle na nowo podejmując wysiłek odczytywania znaków czasu i udzielenia na nie odpowiedzi.

²³ AAK, DA, t. II. dekret z dnia 1 VIII 1994 r.